

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **xxxxxxx**
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Vaňkem
sídlem Krajinská 224/37, 370 01 České Budějovice

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. prosince 2020, č. j. MZP/2020/510/1562

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. prosince 2020, č. j. MZP/2020/510/1562 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto mj. odvolání

žalobce a potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu v Českých Budějovicích (dále jen „ČIŽP“) ze dne 24. 9. 2020, č. j. ČIŽP/42/2020/4759 (dále jen „rozhodnutí ČIŽP“). ČIŽP podle § 86 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), rozhodla o povinnosti uvedení koryta vodního toku Kyselá voda a jeho údolní nivy na části pozemků p. č. 353/8, 341/13 a 127/45, k. ú. Úsilné (dále jen „předmětné pozemky“) do stavu před zásahem provedeným žalobcem v období června 2019 až června 2020, kdy došlo v rámci výstavby rybníka na třech místech k přehrazení původního koryta potoka Kyselá voda a jeho částečnému zatrubnění, zasypání a odvedení vody z tohoto toku nově vybudovaným korytem na pozemku č. 341/13, k. ú. Úsilné, v celkové délce 170 m a zároveň k zahrnutí části údolní nivy a břehových porostů rostoucím v blízkosti původního koryta, je možné a účelné s tím, že pro uvedení do původního stavu byly žalobci stanoveny podmínky.

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu a domáhal se jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě uplatnil tyto žalobní body, jimiž je soud vázán. Žalobce v prvé řadě namítá, že provedl terénní úpravy do 300 m² a do hloubky 1,5 m, k jejichž realizaci nebylo nutné povolení ani ohlášení. K tomu odkazuje na § 103 odst. 1 písm. b) a § 80 odst. 3 písm. a) a d) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), na § 15b odst. 1 a § 17 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Dále uvádí, že ČIŽP se při zjišťování skutkového stavu nezabývala skutečnou výměrou provedených terénních úprav a omezila se na pouhé konstatování jejich délky, což jí znemožnilo náležitě posoudit, zda k provedení terénních úprav žalobcem bylo potřeba povolení či ohlášení. Rozhodnutí ČIŽP dále vytýká, že pomíjí argumentaci žalobce ohledně ohrožujících dopadů uvedení toku do původního stavu. Konečně rozhodnutí ČIŽP vytýká, že bylo vydáno v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů zakotvenými v § 2 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
3. Žalobce dále žalovanému vytýká, že zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí ČIŽP, jež ve výroku neobsahuje explicitně vyjádřenou povinnost žalobce uvést koryto vodního toku do původního stavu, přičemž na uložení této povinnosti lze usuzovat toliko z textace podmínek pro uvedení do původního stavu. Podle žalobce rozhodnutí ČIŽP neobsahuje předepsané náležitosti ve smyslu § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „správní řád“), a žalovaný tudíž nedodržel svou povinnost uloženou mu v § 89 odst. 2 správního řádu, neboť nepřezkoumal soulad rozhodnutí ČIŽP s právními předpisy.
4. Žalobce dále žalovanému vytýká, že nesprávně zhodnotil skutkový stav a učinil na jeho základě nesprávné závěry právní. Dále namítá, že žalovaný odvolání žalobce cituje nesprávně a neúplně.
5. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasí a navrhuje ji zamítnout jako nedůvodnou, přičemž obsahově odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. V souvislosti s námitkou žalobce, že k provedení terénních úprav nebylo nutné povolení ani ohlášení, uvádí, že žalobce nemohl postupovat v souladu s § 15b vodního zákona, neboť tento byl do vodního zákona vložen zákonem č. 312/2019 Sb., jenž nabyl účinnosti 1. 2. 2020, tedy po zahájení

žalobcem provedeného zásahu. Žalovaný nesouhlasí s námitkou žalobce, podle níž se ČIŽP při zjišťování skutkového stavu nezabývala skutečnou výměrou provedených terénních úprav. K tomu uvádí, že na délce zasaženého úseku toku, resp. provedených terénních úprav, se shodli všichni účastníci ohledání důkazu na místě včetně žalobce. Dále uvádí, že s argumentací odvolatele ohledně ohrožujících dopadů uvedení toku do původního stavu se vypořádal na str. 9 napadeného rozhodnutí. Co se týče odkazů žalobce na § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, uvedl žalovaný, že jsou zcela obecné a není zřejmé, v čem žalobce spatřuje porušení těchto ustanovení. Žalovaný má za to, že skutkový stav byl ČIŽP zjištěn dostatečně a právní posouzení věci považuje za přiléhavé. K námitce žalobce stran nesprávné citace žalobcem podaného odvolání, uvádí, že do svého rozhodnutí nepřepisoval plné znění dovolacích námitek, ale pokusil se je shrnout při zachování jejich významu. Co se týče námitek žalobce ohledně výroku rozhodnutí ČIŽP, uvádí žalovaný, že výrok odpovídá požadavkům uvedeným v § 68 odst. 2 správního řádu, § 86 odst. 1 ZOPK i odborné literatuře.

6. Žalobce v replice připouští, že § 15b vodního zákona byl do vodního zákona vložen až zákonem č. 312/2019 Sb., jenž nabyl účinnosti 1. 2. 2020, nicméně dovozuje, že znění vodního zákona, ve znění účinném od 1. 2. 2020, je nutné aplikovat i v poměrech projednávané věci s ohledem na zásadu, dle které se při trestání použije vždy právní úprava pro pachatele příznivější.
7. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním orgánem z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě, podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 s.ř.s.); rozhodoval přitom ve věci bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci souhlasili s rozhodnutím věci bez jednání.
8. Soud se nejprve vypořádal s obecně formulovanými námitkami žalobce, kdy žalobce bez jakékoli konkretizace namítal, že rozhodnutí ČIŽP bylo vydáno v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů zakotvenými v § 2 odst. 3 a 4 správního řádu a že žalovaný nesprávně zhodnotil skutkový stav a učinil na jeho základě nesprávné závěry právní.
9. Takovéto obecné námitky nemají kvalitu žalobních bodů, neboť žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnost. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Obdobně např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, Nejvyšší správní soud konstatoval, že za žalobní body nelze považovat ani prostý výčet paragrafů správního řádu, které údajně žalovaný porušil, ani jejich parafrázi bez jakékoliv specifikace.
10. Tyto námitky žalobce tudíž nelze vypořádat jinak než obecným způsobem. Soud proto konstatuje, že po prostudování napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně dospěl k závěru, že rozhodnutí a řízení žádnou výjimečností netrpí, proto

soud neshledal, že by se správní orgány dopustily porušení základních zásad pro činnost správních orgánů zakotvených v § 2 odst. 3 a 4 správního řádu.

11. Následně se soud zabýval jednotlivými konkrétněji uplatněnými žalobními námitkami.
12. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti.
13. ČIŽP provedla dne 22. 5. 2020 inspekční šetření v katastru obce Úsilné, kde shledala, že na předmětných pozemcích byl žalobcem vybudován nový rybník. Pro záměr v této lokalitě byla vypracována projektová dokumentace s názvem „Výstavba rybníků v k. ú. Úsilné“, dále bylo stavebním úřadem vydáno územní rozhodnutí (č. j. SU/4540/2015-22 ze dne 20. 6. 2016), povolení k nakládání s povrchovými vodami, povolení vydané vodoprávním úřadem (č. j. OOŽP/13450/2016/BI ze dne 17. 1. 2017), jakož i závazné stanovisko orgánu ochrany přírody (č. j. OOŽP/11204/2014/Žiž ze dne 17. 12. 2014). Z šetření ČIŽP se podává, že na základě uvedených povolení a projektové dokumentace měly být vybudovány dva rybníky, Horní a Dolní, se sádkami na dělicí hrázi. Ve skutečnosti však byl vybudován pouze jeden rybník, který byl v jižní části rozšířen a západní břeh byl posunut západněji a byl částečně vystaven v místě koryta potoka Kyselá voda, čímž došlo k erozi, k vyvětvení několika dřevin a k zasypání potoka. Ze zprávy o místním šetření ze dne 8. 6. 2020 se podává, že podle projektové dokumentace nemělo být při realizaci stavby nijak dotčeno koryto vodního toku s tím, že k zásahu do vodního toku nebylo vydáno žádné povolení. Z vyjádření Magistrátu města České Budějovice ze dne 21. 7. 2020 plyne, že stavba byla provedena v rozporu s projektovou dokumentací, a že namísto dvou rybníků a sádek byl vybudován jeden velký rybník s posunutou hrází. Z protokolu o ohledání na místě ze dne 22. 7. 2020 se podává, že účastníci včetně žalobce se shodli na délkách úseků potoka změněných stavební činností, kdy tato činí 20 m a 150 m.
14. Podle odůvodnění napadeného rozhodnutí žalobce disponoval projektovou dokumentací a příslušnými povoleními k vybudování dvou rybníků na předmětných pozemcích, jejichž výstavba měla probíhat mimo prostor potoka Kyselá voda. Žalobce však v rozporu s uvedenými povoleními vybudoval rybník jeden, jehož výstavbou zasáhl do vodního toku potoka Kyselá voda. Žalobci tudíž přímo ze zákona vznikla povinnost nedovoleně změněnou část přírody a krajiny navrátit do původního stavu. Podle názoru žalovaného ze stavebního ani z vodního zákona nelze dovodit, že k výstavbě rybníka způsobem provedeným žalobcem nebylo potřeba získat povolení příslušných orgánů. V souvislosti s argumentací žalobce ohledně ohrožujících dopadů uvedení toku do původního stavu uvádí, že realizovaná výstavba neodpovídá schválenému projektu, a nelze tudíž konstatovat, že byly posouzeny vlivy budoucích povodní na nově vzniklý rybník.
15. Podle § 3 odst. 1 písm. b) věty první a druhé ZOPK se významný krajinný prvek vymezuje jako: „Geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.“ Podle Věstníku Ministerstva životního prostředí, 2003, ročník 13, částka 4: „Je třeba chápat vodní tok jako významný krajinný prvek podle § 3 odst. 1 písm. b) ZOPK, nikoliv jenom jako vodní proud, nýbrž i včetně jeho prostředí, jímž je koryto vodního toku a jeho břehy.“

16. Podle § 4 odst. 2 ZOPK: „Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. Podrobnosti ochrany významných krajinných prvků stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.“
17. Podle § 86 odst. 1 ZOPK: „Kdo poškodí, zničí nebo nedovoleně změní části přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, je povinen navrátit ji do původního stavu, pokud je to možné a účelné. O možnosti a podmínkách uvedení do původního stavu rozhoduje orgán ochrany přírody.“
18. Podle § 80 odst. 3 písm. a) stavebního zákona: „Rozhodnutí o změně využití území ani územní souhlas nevyžadují terénní úpravy do 1,5 m výšky nebo hloubky o výměře do 300 m² na pozemcích, které nemají společnou hranici s veřejnou pozemní komunikací nebo veřejným prostranstvím, pokud nedochází k nakládání s odpady.“
19. Podle § 80 odst. 3 písm. d) stavebního zákona: „Rozhodnutí o změně využití území ani územní souhlas nevyžadují terénní úpravy v přirozených korytech vodních toků a na pozemcích sousedících s nimi, jimiž se podstatně nemění přirozená koryta vodních toků.“
20. Podle § 55 odst. 1 písm. b) vodního zákona: „Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků.“
21. Podle § 15 odst. 1 věty první vodního zákona: „K provedení vodních děl, k jejich změnám a změnám jejich užívání, jakož i k jejich zrušení a odstranění je třeba povolení vodoprávního úřadu.“
22. Podle § 17 odst. 1 písm. a) vodního zákona: „Souhlas vodoprávního úřadu je třeba ke stavbám, zařízením nebo činnostem, k nimž není třeba povolení podle tohoto zákona, které však mohou ovlivnit vodní poměry, a to ke stavbám a zařízením na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, nebo na pozemcích s takovými pozemky sousedících, pokud tyto stavby a zařízení ovlivní vodní poměry.“
23. V poměrech projednávané věci není sporu o tom, že činností žalobce došlo k zásahu do významného krajinného prvku – vodního toku a přilehlé údolní nivy potoku Kyselá voda. Žalobce provedl výše popsany zásah v korytě vodního toku a přilehlé údolní nivě bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody, které si měl opatřit. Zákon tudíž počítá s možností navrátit do původního stavu i to, co bylo zničeno, za podmínky, že je to možné a účelné. Povinnost uvedení území do původního stavu vznikla žalobci přímo ze zákona (k

tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2018, č. j. 5 As 146/2017-77).

24. Uvedený závěr se uplatní bez ohledu na právní úpravu obsaženou ve stavebním či vodním zákoně. I kdyby totiž uvedené právní předpisy umožňovaly výstavbu rybníka způsobem provedeným žalobcem, neměnilo by to nic na závěru, že žalobce zasáhl do významného krajinného prvku a je povinen nést následky s tím spojené. Soud nadto podotýká, že ustanovení § 80 odst. 3 písm. d) stavebního zákona, jež připouští možnost provést terénní úpravy toliko v přirozených korytech vodních toků a na pozemcích sousedících s nimi, jimiž se podstatně nemění přirozená koryta vodních toků, se v poměrech projednávané věci neuplatní, neboť činností žalobce došlo k podstatné změně přirozeného koryta vodního toku. Oprávnění žalobce vybudovat na předmětných pozemcích rybník bez předchozího rozhodnutí o změně využití území či územního souhlasu nelze dovodit ani z § 80 odst. 3 písm. a) stavebního zákona. Rovněž nemůže obstát ani argumentace žalobce, podle níž k provedení terénních úprav nebyl podle zákona o vodách nutný souhlas, resp. povolení vodoprávního úřadu, neboť je zcela v rozporu se zněním § 15 odst. 1 věty první a § 17 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Z uvedených ustanovení naopak plyne, že k činnosti, jež může ovlivnit vodní poměry na pozemku, na němž se nachází koryto vodního toku, je potřeba souhlasu vodoprávního úřadu. Pro úplnost soud uvádí, že v tomto správním řízení zjevně nešlo o správní trestání, ale o rozhodnutí o uvedení koryta vodního toku Kyselá voda a jeho údolní nivy do stavu před zásahem provedeným žalobcem. Nelze tak pojmově uvažovat o tom že by se mělo jednat o trest a argumentaci žalobce týkající se aplikace § 15b vodního zákona nelze přijmout. V souvislosti s tímto žalobním bodem lze odkázat na napadené rozhodnutí, v němž se správní orgán s totožnými argumenty žalobce pečlivě vypořádal.
25. Z uvedených důvodů nemůže obstát ani argumentace žalobce, podle níž se ČIŽP při zjišťování skutkového stavu nezabývala skutečnou výměrou provedených terénních úprav, což jí znemožnilo náležitě posoudit, zda k provedené terénních úprav žalobcem bylo potřeba povolení či ohlášení podle stavebního, resp. vodního zákona. Povinnost žalobce uvést území do původního stavu vznikla žalobci na základě ZOPK v důsledku jeho zásahu do významného krajinného prvku. Právní úprava obsažená ve stavebním či vodním zákoně je tudíž nerozhodná.
26. K námitce žalobce, podle níž ČIŽP ve svém rozhodnutí při hodnocení účelnosti pominula argumentaci žalobce ohledně ohrožujících dopadů uvedení toku do původního stavu, soud odkazuje na str. 9 rozhodnutí ČIŽP a na str. 9 napadeného rozhodnutí, kdy se s touto námitkou správní orgány pečlivě vypořádaly.
27. Soud se rovněž neztotožnil s argumentací žalobce, podle níž žalovaný odvolání žalobce cituje nesprávně a neúplně. Soud má naopak za to, že žalovaný správně nepřepisoval plné znění žalobcem uplatněných odvolacích námitek, ale tyto shrnul při zachování jejich významu.
28. K námitce žalobce, že žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí ČIŽP, jež ve svém výroku v rozporu s § 68 odst. 2 správního řádu jednoznačně neobsahuje explicitně vyjádřenou povinnost žalobce uvést koryto vodního toku do původního stavu a na uložení

této povinnosti lze pouze usuzovat z textace podmínek pro uvedení do původního stavu, uvádí soud následující. Z odborné literatury (srov. Jelínková, Jitka. Odstranění následků neoprávněných zásahů podle § 86 ZOPK – otázky praxe. *Ochrana přírody*. 2020; 3, 20-23. ISSN 1210-258X) se podává, že: „*Orgán ochrany přírody rozhodnutím podle § 86 odst. 1 proto neukládá povinnost uvedení do původního stavu, ale rozhoduje o tom, že uvedení do původního stavu je možné a účelné, a stanoví pro ně podmínky (přínejmenším lhůtu, do kdy má být uvedení do původního stavu provedeno, pokud samotný způsob „provedení“ je z věcného, odborného hlediska nesporný).*“ Výroku rozhodnutí ČIŽP tak z tohoto hlediska nelze nic vytknout, neboť zcela koresponduje se závěry odborné literatury, když bylo rozhodnuto o tom, že uvedení do původního stavu je možné a účelné za současného stanovení podmínek pro uvedení do původního stavu, a je rovněž zcela v souladu s § 68 odst. 2 správního řádu.

29. V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou, a proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
30. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných

náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel,

jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení

soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 12. května 2022

pokračování

sp. zn. 6 A 7/2021

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu